

- Hetta er ikki ein provokatióin

*sigur Gunnleivur Dalsgarð, um kravið til 60 %
lónarhækking, sum er sett fram ímóti landsstýrinum til
sáttmálasamráðingarnar fyri 1999*

RIGMOR DAM

-Fakfeløgini verða ofta ákærð fyri ikki at taka lut í samfelagskjakinum, sigur formaðurin í Starvsmannafelagnum Gunnleivur Dalsgarð, - men í hesum førinum er tað júst tað vit gera. Við at vísa á tann veruleikan, sum limir okkara hava verið fyri gjøgnum kreppuárin.

- Kanningar okkara vísa, at tað er fjórðungi lóntakarinn, sum hevur gildið fyri kreppuna, og tí er tað bara natúrligt, at vit nú krevja endurgjald - júst sum landsstýrið gjørdi yvirfyri donsku stjórnini. Nú hevur landið fingið 1,5 mia. kr., so mugu okkara viðurskifti eisini normaliserast. Síðani 1993 hava limir okkara beinleiðis gildið 90 mill. kr. og úrslitið av okkara kanningum vísa, at reallønarmissurin 1990-1998 hevur verið 25,7%, og um keypiorkan skal verða tann sama í 1999 sum í 1990 skulu lónirnar hækka 57,6%.

- So hetta er ikki ein provokatióin, men bara veruleikur í svart uppá hvítt. Ein politisk manifestatióin kanska.

Hvat er endamálið við at seta fram hesi órealistisku lónarkrøv?

- Endamálið er at vísa á tann veruleikan, sum er í

dag, og taka støði í hesum undir samráðingunum. Vit mugu tosa út frá tí, sum er hent og hava tað í huga. Soleiðis hava vit eitt ógvuliga týðningarmikið amboð fyri samráðingarnar, sigur Gunnleivur Dalsgarð.

- Men vit siga eisini, at tað ber til at fáa normaliserað viðurskiftini á annan hátt, t.d. við at broyta sáttmálan.

Men høvdu tit ikki staði sterkari um tit høvdu gjørt hesar kanningar saman við hinum feløgnum?

- Feløgini eru samd um, at tað ikki ber til at samráðast saman. Í '90inum hava ongar samráðingar verið um tey ymsu serkrøvini, feløgini hava hvør sær. Tá hevur talan einans verið um lónarniðurskurð. Fyri at fáa serkrøvini við, noyðast vit at samráðast hvør sær. Men vónandi kunnu hini feløgini eisini brúka okkara kanningar, og tey hava verið sera spent uppá úrslitið av teimum. Nú hava tey fingið úrslitini, og so er tað bara upp til tey, hvussu tey ynskja at gera nýtslu av teimum.

Krøvini

Hvat er tað tit ynskja?

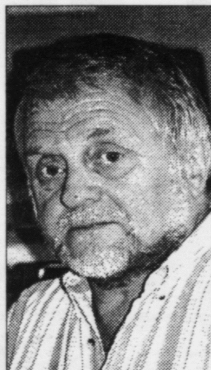
- Seinastu samráðingarárin hevur einans verið tala um lónarniðurskurð, og øll

hini viðurskiftini hava ligið á láni. Vit halda at tíðin nú er búgvin til at tosa um onnur øki eisini. Høvuðskravið frá okkum í Starvsmannafelagnum hesaferð, verður at fáa eina nýggja lónarskipan. Sum nú er hava vit 40 lónarflokkar og 90 stig. Tað sum vit ynskja er m.a. at taka allar flokkar burtur og einans hava 40 stig, sum so verða tengd at starvslýsingum. Hetta er ein kollvelting av lónarskipanini, og tað er sera torført at gera eina nýggja skipan, tí á hugamálini eru nógv, og báðir partar hava sína hugsan um, hvussu ein slík broyting kan fara fram. Tí hava vit eisini kravt, at fara til samráðingarbordið - ár frammanundan, so vit ikki sita í síðstu løtu við semingsmanni og verkfallshóttanum yvir okkum.

- Harafturat ynskja vit eina 35 tímars arbeiðsviku, 6 vikurs feriu og umsorgardagar. Og eftirlónarskipanin skal eisini hækkað upp á 12% ájavnt við restina av almenna arbeiðsmarknaðinum.

Bíligari umsiting

Í lótni verður nógv tosa um at almenna umsitingin skal minkast, effektiviserast og rekast bíligari. M.a. í figgjárlógini er hækkað ikki tikin fyri møguligum lónarhæk-

Gunnleivur Dalsgarð, formaður í Starvsmannafelagnum

ingum. Hetta kemur allarhelst at rakað limir tykkara, sum í framtíðini skulu renna skjótari fyri ein bíligari pening. Hava tit gjørt tykkum nakrar tankar hesum viðvíkjandi?

- Tað er púra galið, at man ikki tekur hækkað fyri hesum í figgjárlógini. Um vit ynskja eitt vælverkandi samfelag, mugu vit hava eina vælverkandi umsiting. Vandin fyri einum láglónarsamfelagi er ein reellur vandi í dag. Tí gera vit eisini kanningar av lónarviðurskiftunum í grannalondum okkara. Í ávisum limabólki um hjá okkum, verða fólk yvirbjóðaði av grannalondunum. Tað er ikki góður politikkur at fólk noyðast at rýma higan, so vit noyðast at keypa tey aftur við serligum ágóðum. Hetta er sjálvsagt eitt øki, vit mugu byrgja upp fyri og eisini skapa treytir fyri at tey kunnu verða verandi her.

NOA NOA®

VELOUR
frakki

- svartur, reyður

699,-

Handilin er á tremur við
jólagávuhugskotum
innan klæðir, taskur og
skógvar.

NÝGGJAR TASKUR:

Ferðataskur, skúlataskur,
canvas, akslataskur í
svørtum nylon, leðurtaskur,
pungar í leður og nylon.

OPIÐ ER HESA VIKUNA:

Mán.-hós. 9.00-18.00

Fri.-ley. 9.00-20.00

Sun. 14.00-20.00

29

í Trøndargøtu
tlf. 318200

Í kanningarskjølunum sigur Starvsmannafelagið, at síðan 1990 hava stórar broytingar bæði í lótni, skattinum og livikostnaði ávirkað gongdina í tóku realárlótni, og missurin hevur verið stórur. Men hyggja vit bara eftir støðuni í dag og samanbera hana við 1990, so er tað serstakliga prívøksturin sum stendur eftir. At ein nakað lægri tók árlón skal liva við einum kostnaðarstøði, sum er 30% hægri enn í 1990. Og seinasta frábodanin um vøksturin í prístalinum seinasta 12 mánaðarskeiðið upp á yvir 4 % gevur møgulega eina ábending um uppaftur hægri livikostnað í nærmastu framtíð.

Krónur	Ársløn fr. frít.fsk.	Skattur fr. gjöld	Tøk ársløn	Prísta- væktur	Tøk real- árløn
1990	198.787	77.408	121.379	0	121.379
1991	201.299	78.291	123.008	4.424	118.584
1992	201.974	80.798	121.175	4.917	118.258
1993	192.569	83.847	108.722	11.085	97.638
1994	191.459	87.854	103.605	12.709	91.096
1995	191.459	87.192	104.268	15.815	88.452
1996	196.116	82.556	113.561	19.500	94.060
1997	200.358	82.578	117.780	22.888	94.912
1998	200.358	83.429	116.929	28.760	90.169
1999	200.863	83.285	117.578	30.396	87.182

Væktur 1990-98					
Krónur	1.571	6.022	-4.450	28.760	-31.210
Prosent	0,79	7,78	-3,87	29,70	-25,71

Væktur 1990-99					
Krónur	2.076	5.877	-3.801	30.396	-34.197
Prosent	1,04	7,59	-3,13	35,50	-28,17

Væktur um árið	Ársløn fr. frít.fsk.	Skattur fr. gjöld	Tøk ársløn	Prísta- væktur	Tøk real- árløn
1991	1,3	1,1	1,3	3,7	-2,3
1992	0,3	3,2	-1,5	0,5	-2,0
1993	-4,7	3,8	-10,3	6,8	-16,0
1994	-0,8	4,5	-4,5	2,3	-6,7
1995	0,0	-0,5	0,4	3,2	-2,7
1996	2,4	-5,3	8,9	2,7	6,1
1997	2,2	0,0	3,7	2,8	0,9
1998	0,0	1,0	-0,7	4,5	-5,0
1999	0,3	-0,2	0,6	4,0	-3,3